

اداره خانه سی :

بایزید جامع شریفی تریه قاپسی
قارشینده

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی

مرکز توییمی :

باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

مخمس

۱۳۳۸

اسلامك نفعنه

سُر اُط مخریر: خادم یازیلر

مع التشر قبول ونشر اولنور. یازانك

شخصیتی دكل، یازینك ماهیتی نظر دقته

آلینیر. کوندریله جك آتار او قوناقلی

و مختصرجه یازیلش اولمالیدر. کلن

یازیلردن شایان قبول کورولنلر تاریخ

صیراسیله درج ایندیلیر .

صاحبی، مدیری، محرری :

علاوه سی لازمدر .

هرسنه نك برنجی

سُر اُط اشترا: و ایکنجی آلتی

آیلمندن اعتباراً آتونه قید اولونور.

سنه لکی پوسته اجرتیه برابر

۱۰۰، الی آیلغی: ۵۰. غروشدر.

ممالك اخنییه ایچین ۱۰۲۰ غروش

فی: غروش

۱۰

صفر

۱۳۴۳

جلد

۵

عدد

۵۲

آتیان سلاحرك مؤسف بر قضایه سبیت ویرمه‌سی
اولشدر. « [۱]

كسوف و خسوفه دائر شرفوارد اولان بر
حدیث نبوی ایله سبب و رودینی (عبادات اسلامیة
تاریخچه‌سی) ندن نقلاً وحادثه خسوف طولایسیله
سائر مباحثه تقدیماً مشورایه درج ایدیورم :
آشاغیده و (معلومات جاهلیه) بحثنده ایضاح
ایدیله‌جکی اوزره (علم نجوم) مؤخرأ (علم تنجیم)
حالتی کتیریلش ، اجرام سماویه‌نك ارض اوزره‌نده
مؤثر و ارضه متعلق اموری مدبر اولدقلری وهمی
حصوله کلمشدی .

حالا بیه دوام ایده کلمکده اولان بو عقیده
اقوام قدیمه‌نك هپسنه سرایت ایله‌دیکی جهته عرب
جاهلیه‌ده احکام نجومه معتقد بولونویورلر و روزگار
اسمه‌سی ، یاغفور یاغماسی کی حادثات جویه‌نی بر
ییلدیزك تأثیرینه عطف ایدیورلردی . [۲]

[۱] آتیان سلاحردن بر قادیك جزیحه‌دار
اولدیغیده ینه اوراق حوادث یازیوردی - محل

[۲] حدیثیه سفرنده بر کیجه یاغفور یاغمش ،
ایرته‌سی کون صباح نمازندن سوکرا علیه‌الصلوات افندیمر ،
جماعته توجهنه « ربكزك نه دیدیکنی بیایورمیسکیز ؟ »
دییه صورمش « الله ورسوله اعلم » جوابی ویریلنجه
« ربكز دیورکه : قوللرمندن بکا مؤمن وکافر اولارق
صبحه چیقانلر اولدی . اللهمك فضل و رحمتیه بزه یاغفور
یاغدی دین ، بکا مؤمن و ییلدیزی منکردر ، فقط فلان
فلان ییلدیزك تأثیریه بزه یاغفور یاغدی دین ، بکا کافر ،
ییلدیزه مؤمندر . » بویورمشدی . بو حدیث شریف
بخاریده (زید بن خالد الجهنی) دن شو وجهله روایت
ایدیلیور .

صلی لنا رسول الله صلی الله علیه وسلم صلاة الصبح
بالحدیثیه علی اثرسواء کانت من اللیلة فلما انصرف النبی صلی الله
علیه وسلم اقبل علی الناس فقال هل تدرون ماذا قال ربکم
قالوا الله ورسوله اعلم قال اصبح من عبادی مؤمن بی
وکافر امامن قال مطرنا بفضل الله ورحمته فذلک مؤمن بی
وکافر بالکوکب وامامن قاله بنوء کذا وکذا فذلک کافر
بی مؤمن بالکوکب .

بو مناسبتله (ابراهیم بن النبی) سلام الله علی ایه
وعلیه حضرتلرینك ارتحالی کونی وقوع بولان
کسوفی مشارالیهک وفاتنه استناد ایله‌مک ایسته‌دیله .
بوزعمه جواب اولوق اوزره علیه‌الصلوات افندیمر ،
صلوات کسوفی قیلدیردی وشمس و قمرک آیات الیه‌دن
ایکی آیت ، یعنی علامت قدرت اولوب کیسه‌نك
حیات و مماتی ایچین کسوف و خسوفه اوغر انایه جقلرینی
بیان بویوردی .

ان شاء الله کله‌جک نسخه‌ده تفصیلات
ویریه‌جکدر . طاهر المولوی

کائنات و منظومه‌مزنك صورت تشکلی

۲

فضانك اولادخان ایله مملو ایکن آیرلسی
و اثیرلری حرکتی کلمسی حقنده آنفا ذکر ایدیلن
اتحاد افکار ، حضرت قرآنجه دخی ۱۳۰۰ کسور
سنه‌دنبری تماماً تصدیق ایدیه‌کلمکده‌در . شو حالده
آوروپالیرجه یالکیز نظریه حکمنده اولان صورت
تکون عالم ، اسلامیته عادتاً بردستور ریاضی حکمنده
بولوق لازم‌کلیر . نته‌کیم سورۃ (فصلت) ك ۱۱ نجی
[ثم استوی الى السماء وهی دخان فقال لها وللارض
أتیا طوعاً وکرها قالتا اتینا طائعتین] آیت جلیله‌سی
تماماً بوما آلدی اولوب معنای منیقی « صکره تدیری
سمایه توجیه ایتدی . اودخان حالده ایدی . آکا
وارضه ایسترایسته‌مزن کلیکزدیدی ، آنلرده اطاعتیه
(یعنی سوه سوه) کلیرز دیدیلر . »

بو آیت کریمه‌ده ، ارضك سخاییه‌الاصل اولدینی
و سخاییه‌نك ایسه ده اوجله دخان حالده فضایی
اشغال ایتمش بولندی . وصانع حقیقینك امریه
بودخانك مختلف پارچه‌له آیریلدینی و بو آیرلمه‌دن
بالاده ذکر اولندی . اوزره اجرام سماویه‌نك ظهور
ایدیکی تماماً کورولمکده‌در « کلیکز » امری ایسه

خلاصه هر کیمک اولورسه اولسون مکونات وطرز تکون حقنده کی بتون بونظریه لر آیری آیری تتبع و تدقیق ایدلده کده؛ بروجه آتی نتایج دسترس اولنور :

۱ - قبه سماءه کوزله بش ، آلتی بیک قدر کورونن فقط تله سقویله عده لری میلیار لری کچن کوا کبک همان جمله سی برر کونلدر . بونلرک اطرافنده سیارات و سیاراتک پیکری واردر .

۲ - هرشمس کندی سیاراتیه ، پیکریله ، قویروقلی ییلدیزلری ایله باشلی باشنه بر عالم تشکیل ایدر .

۳ - کونلر برر منبع ضیا و حرارت اولوب سورۀ فرقانک ۴۵ نجی [ثم جعلنا الشمس غلیه دلیلا ..] آیت کریمه سننده کی صراحت قطعییه کوره منظومه لر افرادینک حرکاتی اداره ایدن برر رئیس ودلیلدر .

۴ - بومظومه لر ، سجایه لریک محصولیدر .
۵ - سجایه لریک اجرام تولیدنده کی عامل قوت و حرکتدر .

۶ - بوا یسه صانع حقیقینک « آریلکز » امرندن منبعثدر .

۷ - حرکت ؛ هردلو خلقتک ظهورینه وبعده پک اوزون زمانلر ایچونده دوامنه خادمدر .
نته کیم سورۀ اعرافک ۵۴ نجی .. [یطلبه حیثا ..]
« او حرکتی مطلق صورته ایستر » مآلنده کی آیت کریمه ده بوبابده قطعی اشارت واردر .

۸ - کائناتده ثابت هیچ برشی یوقدر . هر موجود حال حرکتده در .

۹ - علی العموم حرکتلر مستقیم اولمیوب منحنیدر . نته کیم میخانیک سماوی قوانینی ده بونی اثبات ایتشددر . حضرت قرآنجه مسئله بویله اولوب از جمله قردن ، شمسدن و اجرام سماویهدن بحث اولندقدن صکره ؛

بالطبع مجازی اولوب جناب حق طرفندن وضع ایدیلن قوانین طبیعیۀک اجرای احکامه باشلامسی دیمکدر . دخانک نه وقتدنبری فضایی اشغال ایلده بولندیغی حضرت قرآن ، مسکوت عنه کچیور .

کتب تفسیریۀک اکثریسنده بونک « نورالهی » تعبیریله اراه ایدلسی پک شایان دقتدر . ذاتاً بتون آوروپا علماسی دخی بوبابده حرف واحد صرف ایتمیشلر . مسئله یی قیصه کسمکه مجبور اولشلردر .

برده ؛ بالخاصه منظومه مزک صورت تشکلی حقنده شرفنازل اولان ایکنجی آیت جلیله یی دخی تحلیل ایلیم :

سورۀ انبیا - آیت ۳۰ [اولمیرالذین کفروا ان السموات والارض] معنای منیقی : منکرین کورمیورلرمی که ارض و سیارات یایشیق ایدی . بز ، اولنری بربرندن آیردق

بالاخره باشقه بر مقاله ده مفصلاً عرض ایدیلده جکی اوزره بوراده کی سمواتدن مقصد ، منظومه مزک سیاراتی اولوب بونلرک جمله سی ارض ایله برابر اجزای شمسک بر قسمی تشکیل ایدرلرکن جناب حقک بونلری آیردیغی ، یعنی جسم شمسینک حرکت دورانیه سی نتیجه سی اولان قوه غن المر . کزیه دن طولانی کندی جوهرلرینک فضا ایچنه فیرلادیغی کون کبی آشکاردر .

فی الحقیقه اسکی فهمیته کوره سمواته نهایتی معلوم اولیان جو معنایی ویرلیدی تقدیرده ارض کبی قاتی ویاغازی برشینک کوکلرله یایشیق بولنش اولمسنه نه عقلاً ، نه حکمه ، نه ماده امکان قالمز . حالبوکه ارض کله سی واو عاطفه ایله سمواته ربط ایدلیدی جهتله سموات کله سنک مجاز اوله رق استعمال بیورلیدی و بناء علیه بونلرکده ارض ماهیتنده شیلر اولدیغی شبهه سزدر . شو حالده سموات ، سیارات دیمک اولمازمی ؟

[وکل فی فلک یسبحون...] وجهه سی کندی
فلک پرنده سبج ایدرلر ... یعنی دور ایدرلر دنیلمسی
اشبو طقوزنجی ماده یی تأیید ایتکده در .
معلوم بولندیخی اوزره (فلک) محرک معناسنده
کلوب منجی بر شکل دیمکدر . سبج ایسه یوزمک
معناسنده در . یوزوجی شیرک بریره استنادلری تصور
ایدیله میه جکندن (یسبحون) افاده جلیله سندن
اجرام سماویه نك فضا دروننده هیچ بریره استناد
ایته دن جاذبه قوتیله سیر ایدر اولدقلری آ کلاشیلیور .
بو آیت کریمه ده اوافق بر نکته ده اواردر . معلومدر که
یوزه بیلیمک ایچون سفائن بحریه نك هر حالده صویه
احتیاجلری واردر . صو بولند قه هر درلو مرا کب
بر جسم جامد کی اولدینی یرده قالیر . مادام که
جناب حق اجرام سماویه ایچون یوزمک کله سنی
استعمال بیورمشدیر ، او حالده بو اجرام ده بو صفة
استحقاق کسب ایتک ایچون بر شینک ایچنده بولنسی
لازمدر . صو آرامغه بالطبع احتیاج یوقدر . فن
کتابلرنده (اثر) دیه کثرتله اسمی کین ماده ایشته
بودر والله اعلم . ارکان حرب میر آلایلرندن

عبدالرحمن

قویروقلی ییلدیزلر و دنیانک صوکی (مابعد)

صوک زمانلرده کی کشفیات هیئیه - از جمله
شمسک ثانیه ده یکر می کیلو مترو قدر بر سرعتله
حرکت ایتسی - قویروقلی ییلدیزلر مسئله سنی
خیلی تنویر ایتشدیر . نجوم کیسودارده منظومه
شمسیه مزه هاند میگز سؤالنه قارش (لاپلاس) کویردیکی
خیز جوا بنک الیوم طوغرو اولمادیخی آ کلاشلمشدیر .
فی الحقیقه یاییلان حساباته نظراً خارجدن کلوب
شمسک دائره تأثیرینه قاییلان اجرامک محرکی
بر قطع زائد اولماسی لازم کلمکده در که بوده قویروقلی

ییلدیزلر ایچون وارد دکدر . استثنا تشکیل ایله دیکی
ظن اولونان بعضیلرینک اسراری ده حل اولنمشدر .
مارسیلیا رصد خانه سی مدیر سابقی (لوئی
فابری) فرانسه فن انجمنی طرفندن مظهر تقدیر
اولان بر مخرطه سنده دیسور که : « بو نجومک
کونشک اطرافنده چیز دکری محرک رک نقطه خضیض »
ده خفیف صورتده قطع زائد شکلی اکتساب
ایتمی سیاراتک سبیت ویردیی تشوشاندن ایلری
کلمکده در .

مشتی و بالخاصه زحل جاذبه سیله بونلرک
سرعتلرینی تریید ایدیور . او وجهه که نقطه
خضیضه تقرب ایتدکری زمان صرف کونشک
جاذبه سیله حصوله کله جک اولان سرعتدن بر آز
فضله سنه مالک بولونیورلر »

شوندن آ کلاشیلیور که مشاهده ایده ییلدیکمز
قسمنده مدار قطع زائد ایسه ده اوج نقطه سنده قطع
مکافییه یاقین اوزون بر قطع ناقصدن عبارتدر .
او حالده کوا کب ذوی الاذئاب قطع ناقص چیز -
مکده در . فقط بعضیلرینک محرکری اوقدر اوزون
در که تکرار مشاهده ایدیله بیلیمه لری ایچون عصرلر
لازمدر . مثلاً ۱۸۵۸ تاریخنده کوریلان (دوناتی)
قویروقلی ییلدیزینک مدت دوری ۱۹۵۰ سنه
اولدیغندن آنجاق - ۳۸۰۸ - تاریخنده ظهور
ایده جکدر .

بناء علیه دوری و غیر دوری نجوم کیسودار
یوقدر و هیئت مجموعه سی منظومه شمسیه دن
معدوددر . ایشته حال حاضرده کی فلکیونک قناعتی
بومرکزده در .

قویروقلیلرک تشکلات و ترکباتنه کلنجه :

قدما بونلرده اوج قسم کورمشدی : برنجیسی

[*] نقطه خضیض ، نجومک شمسه اک یاقین

نقطه لری اولوب مقابلی (اوج) در .